

Виховання казкою

«Казка – активна естетична творчість, що охоплює сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву, волю».

(В.О.Сухомлинський)

Дошкільний вік – один з основних періодів у психічному розвитку дитини. Трансформація способу життя дошкільників, інтенсивний розвиток пізнавальної сфери зумовлюють труднощі у сприйнятті, розумінні та запам'ятовуванні програмового матеріалу. Важливою умовою реалізації мети навчання і виховання, яка полягає у формуванні низки компетенцій особистості є тісна співпраця сім'ї і дошкільного закладу. З огляду на це, в Програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні одним із основних завдань визначено: «посилити роль сім'ї у вихованні дітей, зміцнити її взаємодію з освітніми закладами».

Ефективність набуття дітьми знань, умінь і навичок вимагає ретельного вибору шляхів, методів та засобів навчання й виховання. Численні психолого-педагогічні дослідження довели, що словесні образи, створені в уяві дитини з допомогою міфів, легенд, фантастичних історій, відзначаються великим емпатійним емоційним переживанням. У зв'язку з цим, у виховному процесі доцільно широко використовувати широкі можливості казки. Вони розвивають уяву, образне мислення, усне мовлення, стимулюють творчу активність, слугують дієвим засобом самовиховання дитини. Дошкільники вчаться спостерігати, аналізувати, узагальнювати. Казкові історії містять інформацію про динаміку життєвих процесів. Вони надають можливість легкого і природного осмислення реального світу, тобто є своєрідним містком між казковим, фантастичним і реальним життям. На основі аналізу улюблених казок дитини можна встановити зв'язок між казковими подіями та його поведінкою в житті. За їх допомогою у свідомості дітей закріплюються моральні цінності, правила поведінки. Для дитини вони є своєрідним “духовним хлібом”, який ніколи не проїдається.

Казка – це глибока і мудра книга життя.

Казки виникли в сиву давнину і є одним із найпоширеніших жанрів усної народної творчості. У них відображені погляди на речі, ставлення до людських цінностей, висока духовність та глибока мудрість народу, що формувались упродовж багатьох поколінь. Ці поетичні скарби громадились

віками і передавалися від покоління до покоління, вбираючи в себе все нові й нові події, характери.

За тематикою казки поділяють на три групи:

- соціально-побутові – в них звеличуються гуманність, працьовитість, чесність, скромність, розсудливість, а висміюються брехливість, зазнайство, неробство, скупість;
- героїко-фантастичні (чарівні) – у них органічно поєднані міфічне, фантастичне та героїчне начала;
- про тварин – головними персонажами виступають звірі, птахи, що уособлюють певні людські риси;
- про природу – основною метою яких є виховання любові до природи.

Визначальними рисами кожної казки є вигадка, фантазія, творча мрія. У них «народ-педагог» акцентує увагу на головних рисах героїв, їхній поведінці у різних ситуаціях.

Діти чудово сприймають казку. Вона всебічно охоплює духовне життя дитини – розум, почуття уяву, волю. Казки справляють на дітей глибоке емоційне враження, збагачують їхню мову, пробуджують духовні сили, тому й слугують незамінним засобом зближення батьків і дітей, батьківського виховання.

Значної уваги заслуговують казки соціально-побутового змісту, в яких з особливою чіткістю висвітлюються позитивні риси людини. Тобто створюється ідеальний образ, що втілює в собі ті особливості поведінки, котрі заслуговують найбільшого захоплення та поваги. Тому важливо навчити дітей разом із героями казок подумки виконувати їхні дії, наслідувати позитивні вчинки персонажів. Батькам доцільно використовувати власні казки, складені з урахуванням виховної мети. Така робота буде більш результативною, ніж погрози, покарання чи довгі нотації.

Дослідники етнопедагогіки українського народу відзначають, що народна педагогіка у формуванні особистості дитини надає пріоритет самовихованню. У родинному вихованні воно посідає одне з чільних місць і залежить від мікроклімату в сім'ї, змісту життя дитини, її інтересів і стосунків з оточуючими людьми.

<https://naurok.com.ua/konsultaciya-dlya-batkiv-vihovannya-kazkoyu-237699.html>